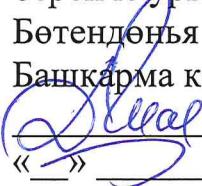
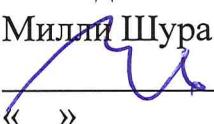

«Килешенде»
Бөтөндөнья татар конгрессы
Милли Шура рәисенең
беренче урынбасары –
Бөтөндөнья татар конгрессы
Башкарма комитеты житәкчесе
 Д.Ф. Шакиров
«__» _____ 2022 ел

«Раслыйм»
Татарстан Республикасы
Премьер-министры урынбасары,
Бөтөндөнья татар конгрессының
Милли Шура рәисе
 В.Г. Шәйхразиев
«__» _____ 2022 ел

«ЖӘЛИЛ УКУЛАРЫ»
V ХАЛЫКАРА ӘДӘБИ БӘЙГЕСЕНЕҢ
НИГЕЗЛӘМӘСЕ

Гомуми нигезләмә.

1.1. Нигезләмә «Жәлил укулары» V Халыкара әдәби бәйгесенең (алга таба – Бәйге) максатларын һәм бурычларын, шартларын һәм үткәрү тәртибен билгели.

1.2. Бәйге фронтовик язучылар тормышы һәм иҗаты белән кызыксынган шигърият сөючеләр арасында үткәрелә.

1.3. Бәйгәне уздыру турындагы мәгълүмат Бәтәндөнья татар конгрессының рәсми сайтында www.tatar-congress.org һәм Бәйгәнең социаль чөлтәрдәге рәсми битендә <https://vk.com/club212271806> урнаштырыла.

1.4. Короновирус инфекциясе (COVID-19) таралуын булдырмау, шулай ук халыкның тормышын һәм сәламәтлеген тәэмин итү максатларында Бәйге дистанцион форматта уздырыла.

2. Бәйгәнең максатлары һәм бурычлары.

2.1. Бәйге ел саен сөйләм үсеше һәм нәфис сүз белән кызыксыну, шигъри сүзнең матурлыгын һәм аһәнен тоя белү максатыннан үткәрелә.

2.2. Бәйгәнең бурычлары:

- Россия Федерациясе тәбәкләрендә һәм чит илләрдә татар телен һәм мәдәниятен саклауда, үстерүдә ярдәм итү;
- М.Жәлилнең иҗади мирасын популярлаштыру;
- фронтовик язучылар иҗатына кызыксынуны арттыру;
- яшь буынны халык традицияләренә жәлеп итү;
- иҗади үсеш өчен шартлар булдыру;
- сәнгатьле уку осталыгын камилләштерүдә укучыларга шартлар тудыру;
- әдәби иҗатка сәләте булган яшьләрне барлау, таныту һәм сәләтләрен үстерү;
- әдәби-шигъри әсәрләргә карата уңай эмоциональ мөнәсәбәт тәрбияләү.
- М.Жәлилнең тормышына һәм иҗатына багышланган музейларны һәм экспозицияләрне барлау;
- М. Жәлилгә багышланган һәйкәлләрне, бюстларны һәм мемориаль такталарны барлау.

3. Бәйгәне оештыручылар һәм катнашучылар.

3.1. Бәйгәне оештыручылар:

- Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы;
- Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы;
- «Бәтәндөнья татар конгрессы» Регионара ижтимагый оешмасы;
- «Татмедиа» Республика матбуғат һәм массакүләм коммуникацияләр агентлыгы;
- «Татарстан – Яңа гасыр» Телерадиокомпаниясе;

- Татарстан Республикасы Милли китапханәсе;
- Татарстан Республикасы Язучылар берлеге;
- Татарстан Республикасы Милли музее.

3.2. Бәйгене «Бәтәндөнья татар конгрессы» Регионара ижтимагый оешмасы, Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы, Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы, «Татмедиа» Республика матбуғат һәм массакүләм коммуникацияләр агентлыгы, «Татарстан – Яңа гасыр» Телерадиокомпаниясе, Татарстан Республикасы Милли китапханәсе, Татарстан Республикасы Язучылар берлеге, Татарстан Республикасы Милли музее вәкилләреннән, мәдәният һәм сәнгать эшлеклеләреннән, татар теле һәм әдәбияты укутычыларыннан торган комитет оештыра (алга таба – Оештыру комитеты).

3.3. Оештыру комитеты Бәйгенең Жюри составын раслый. Жюрига язучылар, шагыйрьләр, актерлар, режиссерлар, әдәбиятчылар, музей хезмәткәрләре, «Бәтәндөнья татар конгрессы» Регионара ижтимагый оешмасы вәкилләре керә.

3.4. Жюри составында ел саен жюри әгъзалары саныннан 15% ка алмаштыру башкарыла.

3.5. Бәйгедә Россия һәм чит ил гражданнары катнаша ала.

3.6. Бәйгедә яше 3 тән югары булган һәр кеше катнаша ала.

3.7. Узган ел I урынга лаек булган жинүчеләр башка номинациядә генә катнаша ала.

3.8. Конкурста катнашуның мәжбүри шарты - конкурсның социаль чөлтәрендәге рәсми битетә язылу: <https://vk.com/club212271806>.

4. Бәйге номинацияләре.

4.1. Бәйге номинацияләре:

- **«Жәлил татар телендә» номинациясе**
(барлық яшь тәркемнәре)

М.Жәлилнең бер әсәре (тулысынча яки өзек) татар телендә тәкъдим ителә. Башкару вакыты – 5 минутка кадәр.

- **«Жәлил рус телендә» номинациясе**
(барлық яшь тәркемнәре)

М.Жәлилнең бер әсәре (тулысынча яки өзек) рус телендә тәкъдим ителә. Башкару вакыты – 5 минутка кадәр.

- **«Жәлил дөнья халыклары телләрендә» номинациясе**
(барлық яшь тәркемнәре)

М.Жәлилнең бер әсәре (тулысынча яки өзек) дөнья халыклары телләрендә (татар һәм рус телләреннән тыш) тәкъдим ителә. Башкару вакыты – 5 минутка кадәр.

- **«Фронтовик язучылар» номинациясе**
(барлық яшь тәркемнәре)

Фронтовик язучының (бәйгедә катнашучының якташы булуы мәһим) бер әсәре (тулысынча яки өзек) татар яки рус телендә тәкъдим ителә. Башкару вакыты – 5 минутка кадәр.

– «Фронтовик язучылар әсәрләрен коллектив белән башкару» номинациясе

Фронтовик язучының бер әсәре (тулысынча яки өзек) татар яки рус телендә төрле яштәге коллектив (2-10 кеше) тарафыннан тәкъдим ителә. Башкару вакыты – 5 минутка кадәр.

Югарыда курсәтелгән номинацияләрдә яшь төркемнәре:

- 3-6 яшькә кадәр (кертеп);
- 7-10 яшькә кадәр (кертеп);
- 11-15 яшькә кадәр (кертеп);
- 16-20 яшькә кадәр (кертеп);
- 21 яшьтән алып (кертеп);

– «Жәлилчеләр» номинациясе

(9-13 яшькә кадәр (кертеп); 14-18 яшькә кадәр (кертеп); 19 яшьтән алып)

Бөек Ватан сугышы (сугыш чоры вакыйгалары, фронтовиклар, тылдагы тормыш h.b.) турында катнашучының үзе язган бер әсәре (шигырь, поэма) татар яки рус телләрендә язылган булырга мөмкин. Башкару вакыты – 5 минутка кадәр.

– «Профессиональ башкаручылар» номинациясе (18 яшьтән алып)

М.Жәлилнең бер әсәре (тулысынча яки өзек) татар яки рус телендә тәкъдим ителә. Башкару вакыты – 5 минутка кадәр.

4.2. Номинацияләрнен бәяләү критерийлары («Жәлилчеләр» номинациясеннән тыш):

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	текстны белү	0-10
2	әсәрнең образлы hәм мәгънәви структурасына үтеп керү тиранлеге	0-10
3	сәнгатлелек (интонация, логик пауза, басым)	0-10
4	башкару осталыгы (артистизм, ишарә, мимика h.b.)	0-10
5	әсәрне башкаручының яшь үзенчәлекләренә туры китереп сайлау	0-5
6	сирәк башкарылучы әсәрне сайлау	0-5
барлыгы		0-50

Чыгыш вакытында декорацияләр, костюмнар кулланылырга мөмкин, ләкин алар чыгыш бәяләнгәндә исәпкә алынмый hәм баллар өстәми.

4.3. «Жәлілчеләр» номинациясенең бәяләү критерийлары:

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	шигырь қультурасы (күләме, ритм, рифма, яңғырашы)	0-10
2	мәгънәви юнәлеш (идея) hәм шигырьнең композицион бөтенлеге	0-10
3	стилистика hәм тел камиллелеге	0-10
4	сәнгатълелек (фикер, хис, кичерешләр, сәнгать образы аша гыйбарә)	0-10
5	бәян итү логикасы	0-5
6	артистизм	0-2
барлығы		0-47

Чыгыш вакытында декорацияләр, костюмнар кулланылырга мөмкин, ләкин алар чыгыш бәяләнгәндә исәпкә алынмый hәм баллар өстәми.

Катнашучы мөстәкыйль чыгыш ясый hәм чыгыш ясаган вакытта башка затлар ярдәменнән файдалана алмый.

5. Бәйгене үткәру тәртибе

5.1. Бәйгедә катнашу бушлай hәм ирекле.

5.2. Бәйге ел саен hәм барлык теләүчеләр өчен үткәрелә.

5.3. Катнашучы әлеге Нигезләмәне бозу очрагында аңа киләчәктә Бәйгедә катнашу тыела.

5.4. Бәйге 3 этапта үткәрелә:

5.4.1. Гаризалар hәм конкурс материаллары **2022 елның 15 октябреннән 5 ноябренә кадәр** кабул ителә.

Катнашучылар Бөтендөнья татар конгрессының рәсми сайтында www.tatar-congress.org <https://tatar-congress.org/forma/>сылтамасы буенча узып электрон гариза тутыралар: имзаланган шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалык скан/фото күшымтасын беркетү мәжбүри (кушымта №1). Гаризаны тутыру өчен кирәклө сораулар:

1. Регион
2. Тору урыны
3. Каинашучы ФИО
4. Номинация
5. Яшь төркеме
6. Эш урыны/ уку урыны
7. Житәкче ФИО (укучылар/студентлар өчен)

8. Элемтә өчен телефон
9. Эл.почта адресы
10. Видеоязмага сылтама

«Видеоязмага сылтама» пунктynда конкурс материалы булган видеоязмага сылтама күрсәтелә, ул Яндекс.диск / Google дискта урнаштырылган булырга тиеш (саклану вакыты 2023 елның 15 мартана кадәр).

Видеоязмага таләпләр түбәндәгечә:

төшерү горизонталь; камераның селкеммәве hәм чит тавышлар булмавы мәжбүри; әсәр ачык тавыш белән башкарылырга тиеш;

видеоязмада катнашучының фамилиясе, исеме hәм әтисенең исеме, яше; номинациянең исеме, әсәрнең авторы hәм исеме эйтelerгә / язылырга тиеш;

видеоязма 5 минуттан артмаска тиеш.

! Бәйгегә кешеләрне мыскыллаучы, бәйге темасына туры килмәгән hәм реклама характеристындағы язмалар кабул ителми.

5.4.2. 1 этап – 2022 елның 6 ноябренинән 17 ноябренә кадәр сайлап алу этапы: оештыру комитеты тәкъдим ителгән материалларның әлеге нигезләмәгә туры килү-килмәвенә беренчел бәя бирә (дистанцион);

5.4.3. 2 этап – 2022 елның 18 ноябренинән 6 декабренә кадәр жюри катнашучыларның эшен бәяләү критерийлары буенча бәяли hәм конкурс финалистлары билгели (дистанцион рәвештә);

5.4.4 3 иче этап – финал: 2022 елның 12 декабренән 16 декабренә кадәр жюри әгъзалары белән берлектә оештыру комитеты тарафыннан конкурсантларның видеоязмалары онлайн-режимда карала hәм критерийлар нигезендә бәяләнә.

5.5. Жюри әгъзаларының каары беркетмә белән рәсмиләштерелә, яңадан карапмый hәм аңа карата шикаять бирелми.

Максималь балл жыйган оч финалист конкурсның жинүчеләре була. Аларга hәр номинациядә hәм яшь категориясендә беренче, икенче hәм өченче урын бирелә.

Жюри бер урынны берничә катнашучыга, шулай ук нинди дә булса урынны бер катнашучыга да бирмәскә мөмкин.

Жюри әгъзалары теләге белән махсус бүләкләр дә билгеләнергә мөмкин. Финал призерларына hәм жинүчеләренә Бәйгенең Гала-концертында катнашу өчен чакыру жибәреләчәк.

5.6. Гала-концерт 2023 елның февралендә Казан шәһәрендә узачак. Уткәрү вакыты һәм урыны Бәйгенең социаль чөлтәрендәге рәсми битенدә <https://vk.com/club212271806>, шулай ук «Бөтендөнья татар конгрессы» Регионара ижтимагый оешмасы сайтында: www.tatar-congress.org күрсәтеләчәк.

Концерт номерлары призлы урыннар алган коллектив һәм башкаручылар чыгышларыннан режиссерлар төркеме тарафыннан оештырылачак.

6. Нәтиҗәләр чыгару һәм бүләкләү.

6.1. Жинүчеләр Гала-концертта бүләк сертификатлары һәм жинүче дипломнары белән бүләкләнә:

I урын – 10000 сумлык сертификат,
II урын – 7000 сумлык сертификат,
III урын – 5000 сумлык сертификат,
Махсус бүләк – 3000 сумлык сертификат.

6.2. Бүләкләү материаллары катнашучы гаризасы нигезендә эшләнә, ягъни текстның формулировкалары һәм төле саклана һәм үзгәртелми.

6.3. Катнашучы сертификатлары бәйгенең финалына узган, әмма призлы урын алмаган катнашучылар бүләкләнәчәк. Сертификатлар гаризада күрсәтелгән электрон почта адресына электрон рәвештә жибәреләчәк (таләп буенча).

6.4. Конкурсның жюри утырышы протоколы Бөтендөнья татар конгрессының рәсми сайтында www.tatar-congress.org 7 эш көне дәвамында урнаштырыла.

Барлық сораулар буенча Бәйгенең электрон почтасына язарга мөмкин: congress.jalil.uku@yandex.ru. Бәйгенең кураторы Бөтендөнья татар конгрессы Башкарма комитетының Мәгариф һәм мәдәният комитеты баш референты Галимова Ләйсәнә Илгиз кызы (843) 264 63 37.

V Халықара «Жәлил укулары» әдәби бәйгесенең 2 этапы жюри әгъзалары

1. Вәлиәхмәтова Сөмбөлә Дамир кызы – «Яков Емельянов исемендәге мәдәни үзәк» дәүләт бюджет учреждениесының оештыру-ижат эшчәнлеге бүлеге мөдире, нәфис сүз остасы;
2. Галиуллина Гөлназ Марсель кызы – Г. Кариев исемендәге Казан татар дәүләт яшь тамашачы театры актеры;
3. Гатауллин Булат Илдар улы – Г. Кариев исемендәге Казан татар дәүләт яшь тамашачы театры актеры;
4. Жәләлиев Рафил Раил улы - «Яңа гасыр» телерадиокомпаниясе «ТНВ – Татарстан», «ТНВ – Планета» телеканалларында «Башватқыч» тапшыруын алып баручы, нәфис сүз остасы, жырчы;
5. Йосыпов Илнар Зөфөр улы – «Яңа гасыр» телерадиокомпаниясе АЖ «Болгар радиосы» «Иртәнге чәй» тапшыруы алып баручысы, тавыш режиссеры;
6. Шәйхетдинова Гөлинә Рафаэль кызы (Гөлинә Шәйхи) – «Татмедиа» ААЖ «Китап» милли радиосының тапшырулар мөхәррире, шагыйрә.

V Халыкара «Жәліл укулары» әдәби бәйгесенең финалы жюри әгъзалары

1. Рамил Төхвәтуллин – Галиәсгар Камал исемендәге Татар дәүләт академия театры артисты, режиссер, Габдулла Тукай премиясе лауреаты, Татарстанның халық артисты – жюри рәисе;
2. Инсаф Абдулла – телевидение дикторы, алып баручы, Казан театр училищесы мәгаллимә, Татарстанның атказанган артисты;
3. Илтөзәр Мөхәммәтгалиев – театр эшлеклесе, Галиәсгар Камал исемендәге Татар дәүләт академия театры актеры, Дамир Сиражиев премиясе лауреаты, Татарстанның атказанган артисты;
4. Рөстәм Галиуллин – язучы, «Казан утлары» журналы баш мөхәррире, филология фәннәре кандидаты, Татарстан язучылар берлеге әгъзасы, Татарстан журналистлар берлеге әгъзасы, Муса Жәліл премиясе лауреаты;
5. Зөлфия Вәлиева – Кәрим Тинчурин исемендәге Татар дәүләт драма һәм комедия театры актрисасы, Татарстанның халық артисты;
6. Алмаз Миргаязов – телевидение һәм радио алышп баручысы, мөхәррир, Татмедиа АЖ житәкчесенең радиолар белән эшләү юнәлеше буенча урынбасары, «Китап» радиосы баш мөхәррире;
7. Ришат Әхмәдуллин – Г.Камал исемендәге Татар дәүләт академия театры актеры, Татарстан Республикасының атказанган артисты.

Согласие на обработку персональных данных

Я, _____,

(ФИО/ФИО родителя или законного представителя)

паспорт _____, выдан _____
(серия, номер) (когда, кем)

(в случае опекунства / попечительства указать реквизиты документа, на основании которого осуществляется опека или попечительство)

(адрес)

В целях участия в V ежегодном Международном литературном конкурсе чтецов «Джалиловские чтения» (далее – конкурс) даю согласие организатору межрегиональной общественной организации «Всемирный конгресс татар», ИНН: 1653007130 (далее – оператор) на обработку моих персональных данных и персональных данных моего ребенка (в случае участия моего ребенка в конкурсе) _____

паспорт _____, выдан _____
(ФИО ребенка) (серия, номер) (когда, кем),

зарегистрированного по адресу: _____

(далее – персональные данные участника).

Перечень персональных данных, на обработку которых дается согласие: фамилия, имя, отчество, место жительства, школа, класс, результаты участия в заключительном этапе конкурса.

Оператор в целях участия участника в конкурсе и его организации имеет право на сбор, систематизацию, накопление, хранение, уточнение, использование, обезличивание, блокирование, уничтожение персональных данных.

Данным заявлением в целях участия в конкурсе и его организации разрешаю считать общедоступными, в том числе выставлять в сети Интернет, следующие мои персональные данные, в т.ч биометрические, и персональные данные, в т.ч биометрические, моего ребенка (в случае участия моего ребенка в конкурсе): фамилия, имя, отчество, место жительства, кроме указания улицы и дома, класс, школа, результат заключительного этапа конкурса, а также публикацию в открытом доступе видеозапись с изображением моей внешности, в т.ч. лица и (или) внешности, в т.ч. лица моего ребенка в случае его участия в конкурсе.

Обработка персональных данных осуществляется в соответствии с нормами Федерального закона Российской Федерации от 27 июля 2006 года № 152-ФЗ «О персональных данных».

Данное Согласие вступает в силу со дня его подписания и действует в течение 3-х лет.

(личная подпись) / (ФИО)«___» 202_г
(дата)